

Klimat och näringslivsdepartementet

Remissvar ”Cirkulär hantering av textil och textilavfall” (Remiss KN2023/03051)

Högskolan i Borås har med stort intresse tagit del av förslaget ”Cirkulär hantering av textil och textilavfall. Högskolan i Borås vill särskilt framhålla följande:

Positiv ansats i förslaget men tydliga mål behövs

Högskolan i Borås ser positivt på att förslaget konstaterar att det finns ett betydande utrymme att minska mängden textilavfall samt att det finns möjlighet att se till att det avfall som produceras förbereds för återanvändning och återvinning högre upp i avfallshierarkin. Materialåtervinning kan innebära många olika saker, såväl remake som att textil blir trasor. De nya regelverken bör styra i riktning att textil så mycket som möjligt behåller kvalitet och/eller uppgraderas till högvärdigt material.

Cirkulär ekonomi är mer än en loop

I en cirkulär ekonomi används textilt material flera gånger. Det betyder exempelvis återanvändning som första steg, remake/remanufacturing som steg två och fiberåtervinning först som ett senare steg. Cirkulär ekonomi handlar alltså inte bara om insamling en gång utan flera. Textilt material är komplext jämfört med många andra material vilket ställer stora krav på insamlingsystem, förvaring och sortering i materialströmmar som blir användbara för produktion. Här bistår gärna Högskolan i Borås med kompetens.

Lönsamhetsproblem i cirkulära affärsmodeller

Då efterfrågan både företag till företag och från konsument fortfarande är ett generellt hinder för den cirkulära ekonomin, så även inom textila sektorn, krävs åtgärder för att öka lönsamheten. En sådan åtgärd är att ta beslut som ökar kostnaden för att använda nyproducerat material och minskar kostnaden för att använda cirkulerat material.

Samordning med kommande producentansvar krävs

Idén bakom producentansvar är att inom givna ramar och målsättningar flytta kostnadsansvar och organisatoriskt ansvar för att åstadkomma fungerande avfallshantering med cirkulära flöden *från kommunerna till producenterna*. Då obligatoriskt producentansvar aviserats från EU-kommissionen för medlemsstaterna behöver kommunernas insamlingsansvar utformas med detta i åtanke.

Vid Högskolan i Borås finns lång erfarenhet genom regeringsuppdraget Textile and Fashion 2030 samt utbildning, forskning och samverkan när det gäller att bistå industrin i omställningen till hållbarhet. Det var även kompetens från Högskolan i Borås som användes när regeringen 2020 lät utreda producentansvar för textil.

Försorteringsanläggningar för att klara avfallshierarkin saknas

Kommunerna har stor erfarenhet av att arbeta med avfall inklusive förebyggande åtgärder. Kommunerna har däremot mer begränsade erfarenheter av att på ett kommersiellt sätt säkerställa att textilt material används för produktion av textil, i synnerhet när det gäller att ta till vara högvärdigt material.

Idag saknas försorteringsanläggningar som kan urskilja material för återanvändning och industriell remanufacturing där textilt material används för ny produktion. För att säkerställa att det avfall som produceras förbereds för återanvändning och återvinning högre upp i avfallshierarkin krävs systemförändringar och gemensamma satsningar mellan offentliga och privata aktörer. Etablerandet av försortering är en del i den nationella systemdemonstrator som Science Park Borås vid Högskolan i Borås i dagläget koordinerar på uppdrag av Vinnova (förstudie avslutad juli 2023).

Korrekt förvaring av textilt material viktigt

När krav på att sortera ut och förvara textilt avfall införs är det avgörande att materialet förvaras torrt, skilt från lukt. I annat fall finnas stor risk att högvärdigt material förstörs.

Samverkan är avgörande för framgång

Nära samverkan mellan kommuner och producenter (de som sätter textil på marknaden) är av stor vikt, så att systemen ger reell effekt i form av minskad resursåtgång på ett kostnadseffektivt sätt. Erfarenhet finns från de ideella aktörerna som idag står för en stor del av insamlingen och denna bör tillvaratas. Vår erfarenhet är att den neutrala arena som den akademiska miljön kan erbjuda ger goda förutsättningar för aktörerna att mötas och hitta gemensamma lösningar.

Målstyrning viktigt

För såväl kommuner som producenter behöver tydliga mål beslutas för insamling samt hur det insamlade materialet ska hanteras. I den svenska producentansvarsutredningen föreslogs dubbel målstyrning med 90 procent minskad mängd textil i avfallet och 90 procent textil som förbereds för i första hand återanvändning och i andra hand materialåtervinning utifrån avfallshierarkin med remake/remanufacturing som förstahandsalternativ. Utan tydliga mål riskerar både kommunal insamling och producentansvar att ge svag effekt.

Den föreslagna definitionen

Den föreslagna definitionen av textil liknar producentansvarsutredningens förslag 2020 och bör kunna fungera väl. Dock har EU aviserat att även skor ska inkluderas i ett kommande producentansvar.

Handlingskraft i närtid stärker Sverige

I förslaget framgår att kommande EU-krav för behandling av textilavfall ska inväntas. Här finns svårigheter då kommuner som samlar in textilt avfall behöver få avsättning för insamlat material. Det handlar om stora volymer material. Det reviderade avfallsdirektiv som presenterades under sommaren 2023 och nu remitteras är omfattande och konkreta beslut kan dröja. Det är därför viktigt att medlemsstaterna med beaktande av EUs arbete fortsätter att arbeta för att förändra de textila systemen. Att ligga långt framme ökar Sveriges konkurrenskraft gentemot övriga EU-länder.

Industriellt normskifte krävs

Högskolan i Borås erfarenheter är att Sverige med industriell kompetens inom både återanvändning och materialåtervinning samt vad gäller samverkan mellan offentlig och privat sektor vid större industriella normskiften, har stora möjligheter till stärkt konkurrenskraft när problemen inom textilindustrin ska lösas. För detta krävs industriella satsningar och policyåtgärder som främjar hållbara textila system.

I detta ärende har chef Forskning och innovation, Anders Stenström, varit beslutande. Hållbarhetsstrateg Birgitta Losman har varit beredande.

Anders Stenström
Chef Forskning och innovation